Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 340879
Zaaknummer: 751552

Houten, 21 september 2021

gemeente Houten

Onderwerp:
Begroting 2022

Beslispunten:
1. De begroting 2022 vast te stellen en daarmee in te stemmen met:
   a. de mutaties in de reserves *(zie pagina 165);*
   b. het voteren van kredieten ad € 1.158.566 ten behoeve van vervangingsinvesteringen Bedrijfsmiddelen en € 889.626 sportvelden *(zie pagina 167);*
2. Het subsidieplafond voor subsidies in 2022 vast te stellen op € 8.511.226 op grond van de Algemene subsidieverordening;
3. In te stemmen met het verwerken van de verwachte structurele compensatie voor hogere kosten jeugdhulp vanaf 2023.

Samenvatting
De prognose voor het jaar 2022 is positief. De jaren daarna negatief. De belangrijkste reden hiervoor is dat nu nog niet volledig rekening mag worden gehouden met uitspraak van de arbitragecommissie over het geschil tussen het Rijk en gemeenten over de structurele financiering van de jeugdzorg. De arbitragecommissie zegt namelijk dat gemeenten volledig moeten worden gecompenseerd voor het tekort (landelijk € 1,8 miljard) op de kosten voor jeugdhulp. Omdat gemeenten vanaf 2023 slechts 75% van de te verwachten compensatie voor de hogere kosten voor jeugdhulp in de begroting mogen verwerken is er in de periode 2023-2025 sprake van negatieve begrotingssaldi. In de tabel hieronder is dit weergegeven. Ook is aangegeven wat het effect is op de begrotingssaldi indien het nieuwe kabinet straks besluit tot 100% compensatie.

Tabel: prognose begroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2025 **bedragen x € 1.000**

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Prognose begroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2025	**202**	**-891**	**-991**	**-1.069**
Indicatie prognose begroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2025 (bij 100% compensatie door het Rijk in plaats van 75%)	***202***	***108***	***-53***	***-204***

Indien een hogere dan 75% compensatie door het Rijk achterwege blijft is er sprake van een structureel tekort van circa € 1,0 miljoen vanaf 2023. In dat geval zijn ombuigingen noodzakelijk om de begroting structureel en reëel in evenwicht te houden. Ter voorbereiding hierop is een verkenning naar mogelijke ombuigingsrichtingen uitgevoerd. Het resultaat van deze verkenning is opgenomen in de paragraaf Ombuigingen. Het opbrengstpotentieel van deze verkenning ligt binnen een bandbreedte van € 2,0 - € 3,5 miljoen. Ruim voldoende om keuzes te maken om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen.

Aanleiding
Collegeprogramma "Duurzaam, ondernemend en dichtbij!"
Als gemeentebestuur zijn we het laatste jaar van deze bestuursperiode ingegaan. In deze periode hebben we gewerkt aan de ambities uit het collegeprogramma "Duurzaam, ondernemend en dichtbij!". In de bestuursperiode 2018-2022 is het nodige gerealiseerd en in gang gezet. Vorig jaar is de raad hierover uitgebreid geïnformeerd in de voortgangsrapportage Collegeprogramma 2018-2022 Duurzaam, ondernemend en dichtbij!. In de laatste begroting van deze bestuursperiode gaan we nog kort in op de voortgang. We doen dit langs de belangrijkste aandachtsgebieden uit het coalitieakkoord 2018-2022.

- *Hoe zorgen we ervoor dat er voldoende woningen zijn voor Houtenaren, passend bij de demografische ontwikkelingen, de toenemende vraag én de unieke opzet van Houten?*
- *Hoe maken we Houten energieneutraal? Hoe passen we ons aan het veranderende klimaat aan en hoe versterken we de natuur?*

- *Hoe zorgen we ervoor, op een persoonsgerichte manier, dat iedereen naar vermogen kan meedoen in onze samenleving? Ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, gender, seksuele voorkeur, talenten, inkomen en gezondheid?*
- *Hoe versterken we de verbinding tussen de gemeente en haar inwoners? Hoe verbeteren we de manier waarop we onze inwoners, het onderwijs, ondernemers en maatschappelijke organisaties betrekken?*

Covid-19
De invloed van Covid-19 op onze samenleving is in 2020 en 2021 groot geweest. Echter vanaf de zomer is er weer een beter perspectief. Het aantal besmettingen stabiliseert en de vaccinatiegraad neemt toe. Hierdoor kan op basis van het door het kabinet gepresenteerde openingsplan 'stap voor stap meer mogelijk' een groot gedeelte van de Covid-19 gerelateerde maatregelen komen te vervallen. Voor de horeca- en evenementenbranche en voor het culturele veld geldt dit echter helaas nog niet. Daar zijn voorlopig nog striktere maatregelen nodig om de gevolgen van Covid-19 te beheersen.

Op basis van de huidige ontwikkelingen willen we nu vooruitkijken naar de herstelfase. Hoe komen we samen sterker uit de crisis? Voor een antwoord op deze vraag wordt in beeld gebracht welke economische, sociale en maatschappelijke aandachtspunten we zien om uit de corona-crisis te komen. En hoe we aankijken tegen het verwerken van de effecten ervan, dan wel het beperken van de schade of de bespoediging van het herstel.
We doen dit aan de hand van onze eigen monitor Sociale Kracht. Ook maken we gebruik van tools die de VNG aanbiedt en/of adviezen die zij geven. De landelijk bekende trendstudies van Platform 31 betrekken we ook bij onze analyses. Van deze verschillende informatiebronnen wordt een vertaalslag gemaakt naar de Houtense situatie. De raad is hierover in oktober 2021 (voorafgaand aan de behandeling van de begroting 2022) met een raadsinformatiebrief geïnformeerd

Publicatie
Evenals voorgaande jaren is de begroting 2022 ook online beschikbaar op **www.houten.nl/begroting22**. Daarnaast is op 6 oktober 2021 de begroting 2022 'in één oogopslag' als infographic in het gemeentenieuws gepubliceerd. Hierin is op een overzichtelijke manier weergegeven waar het geld van de gemeente Houten vandaan komt en waaraan het wordt besteed.

Beoogd effect

Het college en de raad in staat te stellen om op hoofdlijnen op maatschappelijke effecten en financiële ontwikkelingen te sturen.

Argumenten per beslispunt

1.1 Met het vaststellen van de begroting wordt aan een wettelijke verplichting voldaan.
De begroting 2022 vormt de basis om voor 2022 rechtmatig uitgaven te doen.

1a.1 Door met de mutaties in de reserves in de stemmen wordt voldaan aan de verplichting, welke is vastgelegd in onze financiële verordening.

1b.1 Door de kredieten voor vervangingsinvesteringen bij de begroting te voteren, hoeven deze in 2022 niet meer separaat aan de raad ter goedkeuring worden voorgelegd.
Investeringen uit het meerjareninvesteringsplan (MIP) worden niet via deze begroting geautoriseerd, maar in 2022 separaat ter goedkeuring aan de raad voorgelegd.

2.1 Met een subsidieplafond wordt de openeinderegeling van de subsidieverstrekking beperkt.

2.2 Het bedrag van het subsidieplafond past binnen de ramingen in de ontwerpbegroting 2022.

2.3 De vaststelling van een subsidieplafond geeft rechtszekerheid aan de instellingen.

2.4 De aanvragers van de subsidies binnen het subsidieplafond worden verplicht om zich te richten op de doelen die gesteld zijn binnen de Sociale Koers.
Hierdoor krijgt de transformatie mede vorm in het sociaal domein van o.a. het voorveld.

3.1 De onderliggende argumentatie is gebaseerd op de uitspraak van de arbitragecommissie 'commissie van wijzen' en de uitspraak van de provinciaal toezichthouder.

De gemeenten mogen dit zo verwerken als hier ook melding van wordt gemaakt in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing. Reden daarvoor is dat het nieuwe kabinet besluit over het uit te keren percentage en dat de 75% dus niet vast staat

Kanttekeningen

Niet van toepassing

Participatie

Inwoners, instellingen en bedrijven worden in de gelegenheid gesteld om tijdens het rondetafelgesprek in te spreken.

Financiën en formatie

Financiële ontwikkelingen na vaststelling van de Perspectiefnota 2022

De financiële ontwikkelingen na vaststelling van de Perspectiefnota 2022 door de raad, hebben een positief effect op de prognose van het saldo van de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025.

Tabel: prognose begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 **bedragen x € 1.000**

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Indicatie financieel meerjarenperspectief 2022-2024 *(op basis van perspectiefnota 2022)*	**-2.150**	**-3.050**	**-2.500**	**-2.500**
Compensatie Rijk hogere kosten jeugdzorg	2.461	1.022	839	618
Reservering overschot compensatie kosten jeugdzorg 2022	-827	-	-	-
Algemene uitkering	1.425	1.072	840	1.060
Beleidsintensivering	-607			
Diversen (o.a. actualisatie kapitaallasten, stelposten, financieringsresultaat, uitwerking begrotingsrichtlijnen)	-100	65	-170	-247
Prognose begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025	**202**	**-891**	**-991**	**-1.069**

Hieronder worden de bovenstaande posten nader toegelicht.

- *Compensatie Rijk hogere kosten jeugdzorg en reservering overschot compensatie kosten jeugdzorg*
  Tussen VNG en Rijk zijn afspraken gemaakt over een Hervormingsagenda voor het Jeugdstelsel. Als onderdeel voor deze afspraken komt er voor het jaar 2022 een bedrag van € 1,3 miljard extra beschikbaar bovenop de € 300 miljoen die al eerder was toegezegd.
  De structurele bekostiging vanaf 2023 is overgelaten aan het nieuwe kabinet. In gezamenlijkheid hebben het Rijk, IPO en VNG afspraken gemaakt over de bedragen die gemeenten in hun meerjarenbegroting als stelpost mogen opnemen. Daarbij is het uitgangspunt gehanteerd, om in het kader van behoedzaamheid, 75% van de bedragen te hanteren. De provinciaal toezichthouder ziet de middelen als structureel dekkingsmiddel. De raad is hier op 26 augustus 2021 middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd.
  In de begroting 2022 zijn bezuinigingen (ombuigingen) opgenomen voor de kosten voor jeugdzorg, hierdoor is niet het gehele compensatiebedrag in 2022 nodig. Dit overschot is gereserveerd voor (toekomstige) kosten van jeugdzorg.
  Structureel positief effect van € 1.634.000 in 2022 aflopend tot € 618.000 in 2025.

- *Algemene uitkering*
  De meicirculaire 2021 van het gemeentefonds heeft een positief effect op het meerjarig saldo. De verschillen worden veroorzaakt door ontwikkelingen van de uitkeringsbasis, hoeveelheidsverschillen, ruimte onder het plafond BCF en overige ontwikkelingen. De ontwikkeling van het accres heeft een negatief effect. De raad is hierover op 24 juni 2021 middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd.
  Positief financieel effect binnen een bandbreedte van € 840.000 tot € 1.425.000.

- *Beleidsintensivering*

Een aantal aandachtspunten vragen in de begroting 2022 om intensivering van het bestaande beleid. Het incidentele budget hiervoor is in de begroting opgenomen. Het betreft:

- *Onderzoek "tussentijdse evaluatie reorganisatie 1 januari 2019" (2022: incidenteel € 250.000)*

Op basis van de rapportage "tussentijdse evaluatie reorganisatie" liggen er een aantal veranderopgaven. Vraagstukken met betrekking tot sturing, structuur en mens en cultuur. De regie op

de veranderopgaven ligt bij de directie. Echter voor de begeleiding van het geheel is externe procesbegeleiding nodig. Daarnaast is het van belang gezien de (ervaren) werkdruk incidenteel middelen beschikbaar te hebben om de belangrijkste knelpunten tijdelijk te kunnen oplossen.

- *Huisvesting stichting Enter (2022: incidenteel € 100.000)*

Stichting Enter zal ook de komende jaren als jongerencentrum een belangrijke rol spelen in Houten. Op korte termijn moeten de verwarmingsketel en ventilatietechniek worden vervangen. Alleen dan kan van Houten & Co jongerenactiviteiten in de winter blijven organiseren. De bestaande middelen zijn niet voldoende om de installaties te vervangen mét de gewenste verduurzamings-slag. Daarnaast wordt, samen met Enter, onderzocht wat nodig is om de accommodatie toekomstbestendig te maken. Door nu incidenteel voor het bovenstaande middelen beschikbaar te stellen kan stichting Enter op korte termijn (in de winter) openblijven en geeft het tijd/ruimte om verdere toekomstgerichte plannen uit te werken.

- *Innovatieagenda WIL / Houtense Werktafel (2022: incidenteel € 88.000)*

In het najaar 2021 wordt de raad besluitvorming gevraagd over de 'Innovatieagenda WIL - gemeenten'. Het beoogd effect hiervan is om inwoners zoveel mogelijk naar vermogen te kunnen laten deelnemen aan de samenleving door middel van betaald of onbetaald werk. Daarbij wordt uitgegaan van wat iemand kan of wil leren, waarbij maatwerk ondersteuning wordt geboden. Hiervoor wordt een samenhangende infrastructuur van lokale en regionale dienstverlening opgezet. Deze infrastructuur ondersteunt inwoners integraal richting werk of participatie. De ondersteuning wordt georganiseerd in samenhang met hulp op andere levensgebieden. De incidenteel benodigde middelen zijn nodig voor de voorbereiding en implementatie van de innovatieagenda van de WIL. Vooruitlopend op het raadsbesluit in het najaar 2021 is hier bij het opstellen van de begroting 2022 wel alvast rekening mee gehouden.

- *Sterke Lekdijk (2022: incidenteel € 105.000)*

Samen met HDSR zijn we gestart met de voorbereidingen voor het project Sterke Lekdijk. Belangrijke wens van Houten binnen dit project is het vergroten van de wegcapaciteit tussen de A27 en Fort Honswijk zoals opgenomen in de Mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk. Ook willen we het opknappen van de inlaad-sluis bij Fort Honswijk in dit project onderbrengen. In 2022 moeten voor deze ontwikkelingen voorbereidingskosten (€ 205.000) worden gemaakt. Een deel (€ 100.000) van deze voorbereidingskosten kan worden gefinancierd uit de bestemmingsreserve Mobiliteit en Bereikbaarheid.

- G*riffie (2022: incidenteel € 64.000)*

Om de basis op orde te brengen en het huidige werk van de griffie te kunnen voortzetten, is er een tweede raadsadviseur nodig. Voor deze formatie-uitbreiding is geen structurele dekking in de begroting. In het najaar 2021 wordt de raad hierover besluitvorming gevraagd. Vooruitlopend op dat raadsbesluit is bij het opstellen van de begroting 2022 wel rekening gehouden met een incidenteel budget voor 2022. Op basis hiervan kan tijdig worden geanticipeerd om tijdens de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 een adequate ondersteuning vanuit de Griffie aan de raad te kunnen bieden.

Totaal negatief financieel effect van beleidsintensivering in 2022 € 607.000.

- *Diverse mutaties*
  De overige mutaties betreffen het actualiseren van de kapitaallasten (- € 146.000), stelposten (- € 21.000) en financiering (€ 16.000). Daarnaast is hierin de uitwerking van de begrotingsrichtlijnen en een aantal kleine aanpassingen opgenomen (€ 50.000).
  Financieel effect van -/- € 100.000 in 2022 naar -/-€ 247.000 in 2025.

Geen financiële consequenties Wet M&O, VPB en/of BTW

Communicatie

Persgesprek en publicatie van infographic (6 oktober 2021) in Houtens Nieuws (visuele samenvatting van de begroting).

Evaluatie

Niet van toepassing

Houten, 21 september 2021
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten
de loco-secretaris, de burgemeester,

R. Oonk G.P. Isabella

Bijlagen

Bijlage 1 - Begroting 2022
Bijlage 2 - Verdeling subsidieplafond 2022
Bijlage 3 - Beheer- en exploitatiebijdrage, duurzaamheidssubsidies begroting 2022
Bijlage 4 – Infographic van de Begroting 2022

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

1e PoHo: Kees van Dalen

Raadsbesluit *(gewijzigd in de raadsvergadering van 4 november 2021)*

Voorstelnummer: 340879

Onderwerp
Begroting 2022

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 21 september 2021 gelezen en besluit:

1. De begroting 2022 vast te stellen en daarmee in te stemmen met:
   a. de mutaties in de reserves *(zie pagina 165);*
   b. het voteren van kredieten ad € 1.158.566 ten behoeve van vervangingsinvesteringen Bedrijfsmiddelen en € 889.626 sportvelden *(zie pagina 167);*
   c. binnen het algemene duurzaamheidsbudget in 2022 een bedrag van € 20.000 ter beschikking te stellen om zon op grote daken te versnellen;
   d. de wekelijkse publicatie van de Officiële bekendmakingen in Houtens Nieuws te handhaven en het hiervoor benodigde bedrag groot € 16.500 ten laste te brengen van de saldi van de meerjarenbegroting 2022-2025;
2. Het subsidieplafond voor subsidies in 2022 vast te stellen op € 8.511.226 op grond van de Algemene subsidieverordening;
3. In te stemmen met het verwerken van de verwachte structurele compensatie voor hogere kosten jeugdhulp vanaf 2023.

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 4 november 2021.

De raad van de gemeente Houten,
de griffier, de voorzitter,

C.M.S. Visser G.P. Isabella